

Fővárosi Bíróság
...P.../2009/13.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Bíróság

a dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd (**ügyvéd címe.** által képviselt
I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe.) **I. r. felperesnek,**
II.rendű felperes neve (**II.r. felperes címe.**) **II. r. felperesnek,**
III.rendű felperes neve (**III.r. felperes címe.**) **III. r. felperesnek,**
IV.rendű felperes neve (IV.rendű felperes címe) **IV. r. felperesnek,**

a **jogtanácsos neve** jogtanácsos (BRFK 1139 Budapest, Teve u. 4-6.) által képviselt
Budapesti Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) **I. r. alperes,**

a dr. Kardos Beáta jogtanácsos (Készenléti Rendőrség 1101 Budapest, Kerepesi út 47-49.) által képviselt

Készenléti Rendőrség (1101 Budapest, Kerepesi út 47-49.) **II. r. alperesellen**

személyiségi jog ánt indított perében meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A bíróság megállapítja, hogy a II. r. alperes azzal, hogy a felpereseket elfogta, megbilincselte, előállításra átadta az I.r. alperesnek, megsértette a felperesek személyes szabadságához fűződő személyiségi jogát.

A bíróság megállapítja, hogy az I. r. alperes azzal, hogy a felpereseket előállításuk során fogva tartotta, megsértette a felperesek személyes szabadságához fűződő személyiségi jogát.

A bíróság kötelezi a II. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 400.000, (Négyszázezer) forintot, II. r. felperesnek 250.000,-(Kétszázötvenezer) forintot, III.r. felperesnek 400.000 (Négyszázezer) forintot, IV.r. felperesnek 350.000 (Háromszázötvenezer) forintot, és ezek után 2008. 04. 12. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező késedelmi kamatot.

A bíróság kötelezi az I., II.r. alperest, hogy 15 napon belül magánlevélben kérjen elnézést a felperesektől a megállapított jogsértésért.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

A felperesek illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt 288.000,-Ft illetékből 42.000 forintot köteles az I.r. felperes, 42.000 forintot köteles a II.r. felperes, 42.000,- Forintot köteles a III.r. alperes, 42.000 forintot a IV.r. felperes köteles külön felhívásra megfizetni a magyar államnak, a fennmaradó 120.000 forint illetéket a II.r. alperes köteles külön felhívásra megfizetni a magyar államnak.

A bíróság kötelezi az I. r.- IV.r. felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I. r. alperesnek fejenként 10.000-10.000,-Forint perköltséget.

A bíróság kötelezi a II. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 51.560,-Ft, a II. r. felperesnek 50.000,-Ft, a III.r felperesnek 50.000 forint, a IV.r felperesnek 50.000 forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet a jelen bíróságon lehet 4 példányban előterjeszteni.

Az ítélet ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) és felülvizsgálati kérelmet (csatlakozó felülvizsgálati kérelmet) előterjesztő fél számára a jogi képviselő kötelező. A jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan, kivéve ha a jogi képviselővel nem rendelkező fél pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő, vagy a bíróság egyéb okból köteles elutasítani a kérelmet, vagy ha a törvény az adott perbeli cselekményre nézve a meghatalmazott útján történő eljárást kizárja. A fél a pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezése iránti kérelmét a jogi segítségnyújtó szolgálatnál terjesztheti elő. Ha a perorvoslati kérelmet előterjesztő fél nem rendelkezik jogi képviselővel, vagy a megszünt jogi képviselőténak pótlásáról felhívás ellenére nem gondoskodik, perorvoslati kérelmét a bíróság - a fenti kivételektől eltekintve - hivatalból elutasíthatja. Jogi képviselőnek minősülnek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 73/C. § (1)-(3) bekezdéseiben megjelölt személyek.

A másodfokú bíróság az ítélet ellen irányuló fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, illetve csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányul. Ezekben az esetekben a fellebbező fél fellebbezésében, ennek hiányában a fellebbező fél ellenfele a másodfokú bíróság felhívására kérheti a tárgyalás tartását.

A fellebbezési határidő lejártá előtt a felek által előterjesztett közös kérelem alapján a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása kérhető.

INDOKOLÁS

2008. április 7. napján 16 óra 30 perctől be nem jelentett demonstrációra került sor a Jászai Mari téren lévő szökőkútnál, ahonnan a résztvevők - kb. 60 fő - át akartak vonulni a Hollán Ernő u. 10. sz. alatti Broadway irodához.

Ugyanerre az időpontra és ugyanezen jegyirodához **1 személy** 2008. április 7-én 14 órakor ellendemonstrációt jelentett be, amely nem felelt meg a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. tv. (Gytv.) azon előírásának, hogy a bejelentés 3 nappal előzze meg a rendezvény kezdetét. Ezen a demonstráción kb. 300 fő jelent meg. Céljuk az volt, hogy „testükkel védjék meg az irodát” A rendőrség a két tömeg összecsapását megakadályozta, és helyreállította a rendet.

Ezt követően 2008. április 8-án 23 óra 58 perckor **2 személy** a BRFK Központi Panaszirodáján rendezvényt jelentett be 2008. április 11. napján, 15 óra 45 perctől 17.00 óráig a Hollán Ernő u. 10. szám alatti **jegyiroda neve** elé.

A rendezvény bejelentése ugyan nem felelt meg a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. tv. (Gytv.) azon előírásának, hogy 3 nappal előzze meg a rendezvény kezdetét, a rendőrség azonban nem tiltotta meg a megtartását, mert még megfelelő idő állt rendelkezésre a biztosítás megszervezéséhez.

2008. április 9. napján 15.00 órakor a felek egyeztető tárgyaláson pontosították a részleteket. A szervező akkor még módosította a helyszínt.

2008. április 9. napján két további magánszemély, **3 személy**, illetve **4 személy** jelentett be tüntetést a Hollán Ernő utcai jegyiroda elé.

Ez két „antifasiszta” tüntetés volt, amelyek végül együtt kerültek megtartásra és azon az akkori miniszterelnök is megjelent.

A bejelentéseknél itt sem valósult meg a 3 napos bejelentési kötelezettség, a rendőrség azonban még fel tudott készülni a rendezvények biztosítására, ezért tiltó határozatot nem hozott, a rendezvényt tudomásul vették.

A rendezvények a bejelentett helyszíneken meg lettek tartva.

2008. április 11. napján a **2 személy** magánszemély motoros futár útján - 2008. április 11. napjára - további 4 rendezvényről tett bejelentést, 17 óra 15 perckor 18.00 órára az V. kerület, Kossuth térre, 18 óra 25 perckor 19.00 órára az V. kerület Szabadság térre, 20 óra 10 perckor az V. kerület Rooseveltt térre 20 órára, 20 óra 10 perckor pedig 21.00 órára az I. kerület Clark Ádám térre.

A futárral már a bejelentéskor közölték, hogy érdemi vizsgálat nélkül fogják elutasítani a bejelentéseket, mivel azok elkéstek 55 perc, 35 perc, 50 perc volt hátra a rendezvények tervezett kezdetéig a bejelentéstől, a 20 óra 10 perces bejelentés pedig már a megkezdést követte.

A felperesek a demonstrációk közötti tömegvonulásban részt vettek, a szervező tájékoztatta arról őket, hogy a demonstrációk be lettek jelentve (1.sz. kereset), és arról is, hogy annak célja annak vizsgálata, hogy a rendőrség alkalmaz -e a bejelentők személyétől függően hátrányos megkülönböztetést a határidőn túli bejelentések kapcsán (II., IV.r. felperesek előadása).

2008. április 11. napján 18 óra 30 perckor telefax útján 5 személy magánszemély is bejelentést tett a BRFK-n egy aznap 19 órától 21 óráig az Erzsébet hídon tartandó demonstratív rendezvényre, mely bejelentés érdemi vizsgálat nélkül lett elutasítva.

2008. április 11. napján a Hollán Ernő utcai rendezvény befejeződése után az ott részt vevő demonstráló tömeg átment a bejelentés szerinti további helyszínekre, amelyek közül a Kossuth téren semmilyen incidensre nem került sor.

A Szabadság téren néhány demonstráló elkezdte a szobor talapzatára elhelyezett koszorúkat szétdobálni, de a rendezvény szervezője ennek elejét vette(20.K ítélet).

A rendőrség a fenti bejelentés szerinti helyszíneken összegyűlt - erőszakos magatartást nem tanúsító - tömeget nem oszlatta fel, a helyszíneken jelen volt (20.K. ítélet).

A Roosevelt térre a tömeg az esti órákban érkezett, kb. háromnegyed 8 óra körül. A tömeg méreténél fogva a buszmegállót elfoglalta, a gyalogos közlekedést a járdán nehezítette, többen leléptek az úttestre, a buszsávra. (2/A alatti felvétel).

A Roosevelt téren az Akadémia előtt várakozott egy rövid ideig a tömeg, amely több száz fős volt, ez a helyszín ekkor még nem volt bejelentve.(2/A alatti felvétel).

Még a Roosevelt téren volt a tömeg, amikor a műveleti parancsnok felhívta a figyelmet arra, hogy be nem jelentett rendezvényen tartózkodnak (20.K).

A szervező **2 személy** hangosbeszélőn keresztül szólt a tömeghez, és őket ezen keresztül tájékoztatta. Amikor a tömeghez szólt a szervező, a tömeg jelentős része a buszsávot elfoglalta.

Tájékoztatta őket arról, hogy a rendezvényt, mivel provokációtól tart, „meg miegymás” idő előtt feloszlattja, és 21 órára a Clark Ádám térre bejelentett rendezvényen találkozni, közölte, hogy az átvonulást kéri a törvények betartásával megvalósítani, nem kiabálva, nem az úttesten (8/F felvétel).

A tömegben szavazás is volt az útirányról, majd a tömeg egy része elindult az Erzsébet híd felé, keresztül a Lánchídra felvezető és a hídról lejövő útpályán szabálytalanul, egy dobos vezetésével, az autókat fékezésre, megállásra kényszerítve.

A tömeg másik része **2 személy** szervező felhívására elindult a Lánchídon a Clark Ádám tér felé. A tömeg eleje a híd járdáján haladt jobb oldalon, azonban többen leléptek a buszsávra, majd a híd úttestjén is özönlenni kezdtek, a közlekedési szabályokat megszegve (20.K, 2/A felvétel). A tömeg jelentős része a hídon való átvonuláskor akadályozta a járműforgalmat, a busz közlekedést, a járművek fékeztek, az úttesten haladókat kerülgették. Egy BKV busz is kerülni kényszerült a tömeget.

A rendőrség a helyszínen jelen volt, azonban a rendezvényt nem biztosította, a Lánchídra vezető közlekedést nem korlátozta, azt az átvonuló tömeg tömeges közlekedési szabályszegése után zárta le, korlátozva innentől kezdve az autós forgalmat a Lánchídon (2/A alatti felvétel 20:04).

A rendőrség a híd lezárása után a tömeget mozgó sorfállal kísérte át a hídon.

A tömeg egy részben a híd úttestén, részben a járdán vonult.

Ezen tömeg részei voltak az I., II., IV.r. felperesek is, akik a Hollán Ernő utcánál csatlakoztak a vonuló tömeghez.

A III.r. felperes nem volt része ennek az átvonuló tömegnek.

A rendőrség a tömeget, aminek addig az I., II., IV.r. felperesek is részei voltak - még akkor, amikor egy része a hídon vonult át - feloszlatta, és felszólította a terület elhagyására.

A tömeg egy része ekként még a hídon volt, amikor a feloszlásra az első felhívás 20 óra 12 perctől 20 óra 14 percig elhangzott.

A távozás irányaként a Szentendrei út volt megjelölve.

A második felhívás 20 óra 14 perctől 20 óra 15 percig, a harmadik pedig 20 óra 15 perctől 20 óra 17 percig hangzott el.

Amikor a tömeg a Clark Ádám térre érkezett, a budai hídfőnél a körforgalom úttestén haladt, a rendőrség az Alagút felől érkező forgalmat feltartóztatta, és a Fő utca felől érkező forgalmat elterelte az Alagút felé. A Lánchíd utca felől érkező forgalom egy ideig zavartalan volt. A tömeg vége is leért addigra a hídról, mikor a második felszólítás elhangzott, és a kihangosítóval rendelkező rendőrségi gépjármű a Lánchíd budai hídfőjének torkolatában volt (2/A felvétel).

A Roosevelttérről érkező tömegben résztvevőknek az egyértelmű volt, hogy a rendőrség a rendezvényt feloszlatta, és a teret a rendőrség szerint el kell hagyniuk, ennek ellenére csak egy kisebb része tett eleget a felszólításoknak.

A tömeg nagyobb része a Lánchídról leérve nem jobbra, hanem balra indult el, az egyik járdaszívet illetve a téren a 0 km kör körül található füves térség felé, az úttesten is haladva, és ott várakozott.

Az I.r. felperes vidékről jött Budapestre, a feloszlásra vonatkozó felszólításokat hallotta, azonban nehezen tájékozódott. A Lánchídon átmenve Velencére akart hazamenni a Déli pályaudvarról, az Alagúton keresztül akarta elhagyni a helyszínt, de nem tudta ezt megtenni, a szervező körüli csoporthoz ment vissza a távozás iránya felől tájékozódni.(I.r. felperes ea. 4.sz. jkv.)

A II.r. felperes feloszlásra vonatkozó felszólításokat hallott, a Szentendrei útirányra vonatkozó felszólítást tudta értelmezni. Nem akart rögtön elmenni a helyszínről, mert három felszólítás után kell csak elhagyni a helyszínt. A szervező körüli csoporthoz csatlakozott. Akkor, amikor a szervező a felperesek jogi képviselőjének tanácsára felhívta a tömeget a feloszlásra, már ő is el akart menni (II.r. felperes ea 4.sz. jkv.).

A III.r. felperes még beszélgetett a Roosevelttéren egy ideig, ezért a tömeg után ment át a már autósforgalom elől lezárt Lánchídon, ahol a már felállt rendőrsorfalon a rendőrök a térre beengedték, és nem tájékoztatták, hogy a tömeg fel van oszlatva. Csatlakozott ő is a szervező körüli csoporthoz, amely egy járdaszíveten csoportosult.

A IV.r. felperes, aki korábban is már több tüntetésen részt vett, a feloszlásra vonatkozó felszólításokat hallotta, tudta melyik irányban van a Szentendrei út, ekkor még elegendő idő állt rendelkezésére, hogy a teret a hídról lejöve a Fő utca irányában elhagyja, azonban a helyszínen maradt.

A bejelentés szerinti demonstráció kezdőidőpontja 21 óra volt, az erre várakozó tömeg összekeveredett a járókelőkkel, bémézkodókkal, valamint a sajtó munkatársaival.

A rendőrség az oszlatás során a felszólítások alatt (kb. a második felszólítás elhangzása körül 2/A (20:14)) sorfalakkal lezárta a Lánchídra vezető utat, majd - a Fő utca kivételével - a többi távozási irányt is.

Amikor a tömeg megérkezett a Clark Ádám térre, egy ideig az Alagút, illetve a Lánchíd utca felé nyitva állt az út, működött a gépjárműforgalom, a rendőrök voltak akiket át-, illetve visszaengedtek a sorfalon - így a III.r. felperest is - , volt aki a lépcső lejáró felé hagyhatta el a Lánchídról lejövet a teret (2/A felvétel).

A rendőrség egységei a járdaszíveten lévő ottmaradt tömeget körül vették, annak képviselője a szervezővel beszélt. A tömeg továbbra is békés maradt, azonban a hangosbemondón elhangzott oszlatásra vonatkozó felhívásoknak nem engedelmeskedett.

A felperesek is a helyszínen voltak.

Ezt követően a rendőrség a tömeget a Lánchíd utca felől a Fő utca felé kezdte szorítani mozgó sorfállal, a tömeg pedig - a szervező felhívásával kb. egy időben (8/F felvétel) - megindult a Fő utca irányába.

Ezzel egyidejűleg azonban, mielőtt a tömeg a teret a Fő utca felé elhagyhatta volna, a rendőrség egyik egysége 20 óra 22 perckor (2/A alatti felvétel) lezárta a Fő utcát is, és így a távozás már abban az irányba sem volt lehetséges, a rendőrség egységei így a tömeget körbezárták és nem engedték, hogy a helyszínről az ott maradtak elmenjenek.

A szervezőt kiemelték és előállították.

A felperesek is a gyűrűbe zárt tömegben voltak.

A felpereseket is idővel kiemelték, igazoltatták, és szabálysértés folytatására hivatkozással előállításra átadták a II. r. alperes állományaiba tartozó rendőrök az I.r. alperes állományaiba tartozó rendőröknek, a felpereseket előállításuk során az I.r. alperes állományaiba tartozó rendőrök tartották fogva.

Az I. r. felperest 2008. április 11-én 20 óra 21 percét követően 2008. április 12. 3 óra 5 percig tartotta fogva az I. r. alperes, a II. r. felperest 20 óra 21 percét követően 2008. április 12. 4 óráig, III.r. felperest 2008. április 11. 20 óra 21 percét követően 2 óra 40 percig, IV.r. felperest 20 óra 21 percét követően 4óráig tartotta fogva az I. r. alperes.

Az előállítások indoka a szabálysértés tovább folytatása volt.

A II., III.r. felpereseket fogva tartásuk során meghallgatták, az I.r., IV.r. felperest nem hallgatták meg, az I.r. alperes a felpereseket 8 órán belül kiengedte.

A rendőri gyűrűben maradt tömeget a rendőrség ismét felszólította a helyszín elhagyására, azonban ekkor már szabadon eltávozhattak, így a rendőrség a teret 21 óra után tisztította meg és ezt követően állt helyre a forgalom.

A felperesek ellen folyt szabálysértési eljárásokat a felperesek szabálysértési felelősségének megállapítása nélkül megszüntették az eljáró bíróságok.

Felperesek az I., II. r. alperes eljárását sérelmesnek tartották, ezért keresetet terjesztettek elő.

Kérték a bíróságot, hogy a Ptk. 84. § (1) a.) pontja alapján állapítsa meg azt, hogy

I. rendű alperes azzal, hogy felpereseket jogellenesen fogva tartotta, megsértette a felperesek személyhez fűződő jogai körében felperesek személyes szabadságához fűződő jogát,

II. rendű alperes azzal, hogy felpereseket elfogta, megbilincselte, és előállítás céljából átadta, megsértette felperesek személyhez fűződő jogai körében a felperesek személyes szabadságához fűződő jogát és emberi méltóságát.

Kérték, hogy a Ptk. 84. § (1) bek. e) pont, 339. §, 349. § (1) bek. és 355. § alapján a bíróság kötelezze I. rendű alperest

felpereseknek fejenként 700.000 Ft összegű államigazgatási jogkörben okozott nem vagyoni kára megtérítésére és a kártérítés, mint tőkeösszeg után 2008. április 12-től a kifizetés napjáig a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján járó késedelmi kamat megfizetésére.

Kérték, hogy a Ptk. 84. § (1) bek. e) pont, 339. §, 349. § (1) bek. és 355. § alapján a bíróság kötelezze II. rendű alperest

felperesenként fejenként 500.000 Forint összegű államigazgatási jogkörben okozott nem vagyoni kára megtérítésére, és a kártérítés, mint tőkeösszeg után 2008. április 12-től a kifizetés napjáig a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján járó késedelmi kamat megfizetésére.

Kérték továbbá, hogy a bíróság a Ptk. 84§ c) pontja alapján kötelezze az alpereseket elégtétel adására az alábbiak szerint.

Kérték kötelezni mindkét alperest, hogy a **www.honlap** neve honlapon jelentessék meg az alábbi közleményt.

„A BRFK elnézést kér és megköveti a következő jogsértetteket az alábbi jogsértés miatt: A BRFK 2008. április 11-én Budapesten jogellenesen tartotta fogva III.rendű felperes neveöt, **6 személy**, I.rendű felperes neveot, II.rendű felperes nevet, ezzel megsértette nevezettek személyhez fűződő jogai közül a személyes szabadságukat. A Készenléti Rendőrség megköveti és elnézést kér a következő jogsértettektől az alábbi cselekmény miatt. A Készenléti Rendőrség 2008. április 11-én Budapesten a Clark Ádám téren III.rendű felperes neve, **6 személy**, I.rendű felperes neve és II.rendű felperes nevet jogellenesen fogta el, bilincselte meg és adta át előállítás céljából a BRFK-nak, ezzel megsértette a személyiségi jogaik közül a személyes szabadságukat, emberi méltóságukat.”

Kérték a bíróságot, hogy kötelezze I. és II. rendű alperest a felmerült perköltségek megfizetésére az ügyvédi meghatalmazáson szereplő 35 %-os ügyvédi sikerdíj mértékében.

Az I., II.r. alperesek a kereset elutasítását kérték.

Hivatkoztak arra, hogy az előállítás jogszerű volt, a jelenlévőknek volt elég idejük a helyszín elhagyására.

Utaltak arra, hogy az oszlatás jogellenessége nem lett megállapítva, a rendőrségnek a helyszínen nincs lehetősége az egyéni felelősség mérlegelésére.

Hivatkoztak arra, hogy a hatóság kirívó jogalkalmazási hibát nem vétett, kérték értékelni, hogy a felperesek magatartásukkal maguk is közrehatottak az általuk elszenvedett rendőri intézkedéshez, így az őket ért sérelem bekövetkezééhez.

A kereset részben alapos.

A Ptk. 75. § (1) A személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

(2) A személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyekre is alkalmazni kell, kivéve ha a védelem - jellegénél fogva - csak a magánszemélyeket illelheti meg.

(3) A személyhez fűződő jogokat nem sérti az a magatartás, amelyhez a jogosult hozzájárult, feltéve, hogy a hozzájárulás megadása társadalmi érdeket nem sért vagy veszélyeztet. A személyhez fűződő jogokat egyébként korlátozó szerződés vagy egyoldalú nyilatkozat semmis.

76. § A személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a magánszemélyek bármilyen hátrányos megkülönböztetése nemük, fajuk, nemzetiségük vagy felekezetük szerint, továbbá a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

84. § (1) Akit személyhez fűződő jogában megsértének, az eset körülményeihez képest a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:

a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;

- b) követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- c) követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozzon vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;
- d) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását;
- e) kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A 2008. áprilisában hatályos gyülekezésről szóló 1989. évi III. tv. (Gytv) **2. § (1)** A gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések (a továbbiakban együtt: rendezvény) tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják.

(2) A rendezvény résztvevői jogosultak a közösen kialakított álláspontjukat az érdekeltek tudomására hozni.

(3) A gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.

8. § (1) Ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, illetőleg a közlekedés rendjének aránytalan sérelmével járna, a rendőrség a bejelentésnek a hatósághoz való beérkezésétől számított 48 órán belül a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen, vagy időben való megtartását megtilthatja.

(2) A rendőrség határozatát 24 órán belül írásban közölni kell a szervezővel.

(3) A rendőrség eljárására az államigazgatási eljárás általános szabályai az irányadók.

14. § (1) Ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt bejelentés nélkül, a 7. § *a)* és *b)* jában foglaltaktól eltérően vagy tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt felosztatja.

(2) A rendezvény felosztatását figyelmeztetésnek kell megelőznie.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. Törvény (Rtv.)

15. § (1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

17. § (1) A Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

(2) A rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet

orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

29. § (1) A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát meg kell állapítania. Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosság igazolására elsősorban a személyi igazolvány szolgál, elfogadható továbbá minden olyan okmány, amelyből az igazoltatott kiléte hitelt érdemlően megállapítható. A rendőr az általa ismert vagy más jelen lévő ismert kilétű személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

(2) Az igazoltatás megtagadása esetén az igazoltatott e célból feltartóztatható, az igazoltatás sikertelensége esetén előállítható, és a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

(3) Az igazoltatás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat. Az igazoltatottal az igazoltatást követően kérelmére közölni kell az igazoltatás okát, kivéve, ha az a közbiztonság érdekét veszélyezteti.

33. § (1) A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,

(2) A rendőr a közbiztonság érdekében a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;

(3) A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

47. § A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

48. § A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

a) önkárosításának megakadályozására,

b) támadásának megakadályozására,

c) szökésének megakadályozására,

d) ellenszegülésének megtörésére.

58. § (1) A rendőrök csapaterőben alkalmazhatók

g) a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására;

(2) Csapaterő alkalmazása során a Rendőrség a 17. § (1) bekezdésben írt jogokat indokolt mértékben korlátozhatja, területet személy- és járműforgalom elől elzárhat.

59. § (1) Ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a Rendőrség az e fejezetben szabályozott kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben a következő eszközt, illetőleg intézkedést alkalmazhatja:

(2) Az (1) bekezdésben említett eszköz alkalmazására a tömeget előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Tilos a tömeget korlátozni a helyszínről történő eltávozásban.

60. § (1) A csapaterő alkalmazása során a rendőr a csapaterő parancsnokának utasítása szerint köteles eljárni.

(2) A tömeg szétoszlására irányuló csapaterő alkalmazása során a Rendőrség a helyszínen lévők egyéni felelősségét nem vizsgálja.

57. § (1) A rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható.

58. § (1) A kényszerítő eszközök Rtv. szerinti meghatározásának sorrendje fokozatosságot is jelent, súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan.

74. § (1) Ha jogszabály a tömeg feloszlátását a Rendőrség számára kötelezővé teszi (gyülekezési törvény 14. §), vagy tömeg jogellenes magatartást tanúsít, a csapaterő kirendelésére jogosult rendőri vezető intézkedik a tömegoszlatásra.

(2) Tömegoszlatás elrendelésére - jogszabályban meghatározott feltételek megléte esetén - a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó olyan rendezvényeken, ahol a Rendőrség a rend biztosításában közreműködik, a biztosítás parancsnoka jogosult.

(3) A feloszlátásra irányuló rendőri felszólítást hangosító eszköz alkalmazásával legalább kétszer meg kell ismételni. Az utolsó felszólítás során a kényszerítő eszközök alkalmazását kilátásba kell helyezni.

(4) A felszólításban közölni kell a helyszínről való eltávozás irányát, és arra a szükséges időt biztosítani kell. A felszólítást a rendőri fellépés megkezdésével egyidejűleg kell fogantatosítani, ha a csapaterőt a tömeg részéről közvetlen támadás éri.

(5) Tömeggel szemben a csapaterő a következő kényszerítő eszközöket alkalmazhatja:

a) passzív ellenállás esetén testi kényszert,

b) aktív ellenszegülés esetén rendőrbotot, vegyi eszközt, ingerlőgázt, elektromos sokkoló eszközt, bilincset, pórázon vezetett szolgálati kutyát szájkosárral vagy anélkül, valamint vízágyút,

c) felfegyverkezett tömeg ellenszegülésének megtörésére pirotechnikai eszközt, lóháton vagy járműkötelékben végzett kényszeroszlatást,

d) aktív rendbontók kiemelésére, elfogására elfogóhálót.

(6) A vízágyú és a könnygázgránát alkalmazása mindig parancsra, a helyszínen tartózkodó parancsnok által meghatározott módon történhet, egyidejűleg gondoskodva a rendőrök könnygáz hatása elleni védelméről.

(7) Az alkalmazandó kényszerítő eszközök körét a csapaterő parancsnoka határozza meg.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999 Kr. 40/A § (1) Aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

A bíróság a tényállást a felek nyilatkozatai, szabálysértési iratok, a becsatolt felvételek és a meghallgatott tanúk vallomása alapján állapította meg a Pp. 206§ alapján.

I. személyiségi jogsértés, személyes szabadság sérelme

A bíróságnak a kereseti kérelem keretei között arról kellett döntenie mindenképp előtte, hogy a II.r. alperes jogszerűen állította-e elő, illetve az I.r. alperes jogszerűen tartotta-e fogva a felpereseket, vagy sem.

A személyes szabadsághoz fűződő jog az egyik legfontosabb alapjog, korlátozásának feltételei törvényben rögzítettek.

Amennyiben a személyes szabadság korlátozásának bármelyik feltétele hiányzott - függetlenül az eljáró szerv felróhatóságtól - a személyiségi jogsértés megállapítható a bíróság gyakorlata szerint.

A bíróság az elfogás előzményeinél a tényállást elsősorban a felvételeken látottakra, illetve részben a ...K.../2008/20.sz. (20.K.) ítéletre alapította.

A bíróság a szabálysértési határozatokban, ombudsmanni határozatban, illetve a .. K ítéletében a felvételen látottaktól eltérő megállapításokat, felperesi előadásokat, tanúnyilatkozatokat nem állapította meg tényként.

Az előzmények kapcsán a bíróság arra utal, hogy álláspontja szerint - az eseménykor irányadó szabályok alapján - az oszlatás nem volt jogszerűtlen, a gyülekezés demonstrációs jellegét a felvételeken látható dob, zászlók, sípok, hallható véleménynyilvánítások, a jogtechnikai kísérlet szervező által is a jelenlévőkkel ismertetett demonstratív célja (van -e jogegyenlőség a tüntetések bejelentésének elbírálásánál) alátámasztották.

A .. K. ítélet alapján rögzített előzményekből is kitűnik, hogy semmilyen - a „spontán tüntetések” esetén fennálló indok (pl. reakció valamely eseményre, amelynek a napok elteltével kisebb hatása, jelentősége van, a megmozdulás később okafogyottá válik, stb.) - nem indokolta a gyülekezések helyszíneinek, időpontjának bejelentésének a szervező által alkalmazott módját. A tömeg helyszínről helyszínre együtt mozgott, a gyülekezés megvalósulásában a bíróság álláspontja szerint be nem jelentett vonulások tüntetés volt (a 8/F alatti felvételen hallatszik az is, hogy a szervező kéri, hogy a „vonulás” során tartsák be a törvényeket), nem különböző helyszíneken megtartott rendezvények. A gyülekezések helyszíneinek bejelentésének módjai és időpontjai arra voltak alkalmasak és azt célozták, hogy a rendőrség a törvényben adott tiltó lehetőséggel ne tudjon élni, holott különösen a felvételeken látszó Roosevelttéri gyülekezésnél, illetve a Lánchídon keresztben az Erzsébet híd felé, illetve a Lánchídon történő vonuláskor a tömeg - méreteire is tekintettel - a hídon való közlekedést, és így a Gytv. 2. § (3) bekezdésében írt mások szabad mozgásához fűződő jogát a bíróság álláspontja szerint aránytalanul akadályozta.

A vonulás be nem jelentett volt, a bejelentést az egyes helyszínek - lépcsőzetes - bejelentése nem pótolta.

Ezen felül a bíróság álláspontja szerint a szervező nem hivatkozhatott arra, hogy azért volt jogszerű az általa szervezett rendezvény mivel a rendőrség nem tiltotta meg, akkor amikor maga zárta ki annak lehetőségét a bejelentés módjával, hogy a rendőrség a rendezvény tiltásáról döntsön.

Arra sem hivatkozhatott a bíróság álláspontja szerint, hogy még nem kezdődött meg a Clark Ádám téri rendezvény, hiszen már a hídon vonulás is teljesen jogszerűtlen volt (tömegesen sértették meg a vonulók a KRESZ-t az úttesten haladással, a hídon áthaladás a bíróság álláspontja szerint be nem jelentett, demonstratív célú tömeges vonulás volt).

A felvételeken az is látszik, hogy nem azért mozog a tömeg a Lánchíd pesti hídfőjénél az úttesten is, mivel a rendőrség ezt megengedte, hanem a rendőrség a tömeg mozgására, több autó, busz elakadása után zárta le a hidat (2/A 20:04).

A 2/A alatti felvétel alapján, a rendőrségi sorfal felállításából a hídnál, és abból, hogy a rendőrség többször hangosbemondón tett felszólítást a távozásra, következett egyértelműen a hídról a térre érkező vonuló egyének - így az I., II. IV.r. felperesek számára is -, hogy a teret el kell hagyniuk. Az is megállapítható volt a felvétel alapján, hogy ennek a tömeg csak kisebb része tett eleget, a nagy többség balra indul, és csoportban maradt.

Ezt alátámasztotta, hogy az I.r. felperes elismerte, hogy felszólításokat hallott, és akként nyilatkozott, hogy nem is volt kérdés számára, hogy hazamegy, csak az volt a kérdés, hogy melyik út felé kell mennie. Úgyszintén a II.r. felperesi nyilatkozat is, amely szerint rögtön nem akart elmenni onnan, mert csak három felszólítás után kell elmenni (4.sz. jkv.).

A felvételeken látható, hogy többen elhagyják különböző irányokban a teret, még a Lánchíd felé is visszaengednek embereket egy ideig.

A .. K ítélet is rögzíti, és a felvételek is alátámasztják, hogy a rendőrség első felszólítása a feloszlásra - a csapaterős oszlatás előtt - már a híd torkolata közelében elhangzott, akkor amikor a tömeg még mozgott.

A 2/A felvételtől megállapítható volt, hogy a második felszólításkor már mindenki lejt a hídról, a kihangosítóval ellátott rendőrségi autó a híd torkolatánál állt.

Nem volt vitatott, és a 2/A felvételtől is megállapítható, hogy a Fő utca - 20 óra 22 perces zárásáig ekként több mint öt perc állt rendelkezésükre. Ez pedig - ahogy az alperesek helyesen hivatkoztak rá - bőven elegendő, ha valaki valóban el akarja hagyni a teret a híd jobb oldaláról lejövet.

Az sem vitatott és a felvételeken is látszik, hogy a Fő út felé zárják le legkésőbb a távozási irányt a rendőrök.

A felperesek előadásai részben ellentmondásba kerültek a szabálysértési eljárásban rögzített védekezésükkel.

Így az I.r. felperes a szabálysértési eljárásban született végzés szerint azért ért el a Clark Ádám térre, „mivel a Lánchídon visszafordulni már nem tudott”. Először a Lánchíd utca irányában haladt, majd utána az Alagút felé. Ezzel szemben a tárgyaláson először akként nyilatkozott, hogy az átvonuló tömeg közepén volt, először balra ment utána az Alagút felé, majd bírói kérdésre akként, hogy az Alagút felé akart hazamenni a Déli pályaudvar felé, és az arra irányuló kérdésre, hogy akkor miért indult el balra, azt válaszolta, hogy igazából balra sodródott a tömeggel, utána ment az Alagút felé. (Ha valóban a Szentendrei úti irány zavarta volna meg, miként az a szabálysértési végzésből kitűnik, a kérdésre logikus válasz az lehetett volna pl., hogy mert azt hitte, hogy erre van a Szentendrei út). A felvételeken azonban látszik, hogy a tömeg átvág a téren és a 0-s km kő, illetve a járdasziget köré csoportosul, olyan tömeg, amely a szabálysértési végzésben megállapított Öntöde utcáig sodorta volna az I.r. felperest, nem látható a felvételeken, az Alagút a Déli pu. felé logikus irány, a szabálysértési végzésben szereplő Lánchídon való visszafordulás érthetetlen, a Lánchíd utca irány sem tűnik logikusnak annak a részéről, aki a Déli pu. felé akar menni.

A II.r. felperes vonatkozásában azt állapította meg a szabálysértési végzésében az eljáró bíróság, hogy a Clark Ádám tér azon részénél, ahol a II.r. felperes állt, nem lehetett egyértelműen érteni a rendőri felszólítást, II.r. felperesnek nem volt elegendő idő a tér elhagyásához.

A tárgyaláson tett nyilatkozatából azonban az derült ki, hogy az első felszólításkor még a tömeg elején járva azt hallotta, de nem értette, a második felszólításról akként nyilatkozott, hogy a Szentendrei út irányára vonatkozott - ami nem arra utalt, hogy a II.r. felperest az akadályozta volna a felszólításnak való engedelmeskedésében, hogy olyan helyen állt, ahonnan nem lehetett érteni a felszólítást. Sőt akként is nyilatkozott, arra a kérdésre hogy rögtön el akart volna menni, hogy nem akart rögtön elmenni, mert három felszólítás után kell csak elhagyni a helyszínt.

A II.r. felperes előadása és a szabálysértési végzés szerint a Lánchíd felé akart menni, a tárgyaláson tisztázódott azonban, hogy a Lánchíd felé akkor próbált menni, amikor már az oszlató sorfal megindult a Lánchíd utca irányából.

Alperesi képviselői kérdésre akként is nyilatkozott, hogy onnan, ahonnan ő állt, objektíve 1 perc elég lett volna a tér elhagyásához.

III.r. felperes nyilatkozata - a 2/A alatti felvételeken a híd bal oldalán egy ideig látható gyalogosforgalmon túl - alátámasztotta azt is, hogy egy darabig a Lánchíd felé is át lehetett menni, hiszen a III.r. felperest is beengedték a térre.

A III.r. felperes vonatkozásában azt állapította meg a szabálysértési végzésében a bíróság, hogy nem hallotta a felszólításokat, a vele együtt jelen lévő, és általa indítványozott **1 tanú** tanú tárgyaláson tett vallomása szerint azonban ő egy felszólítást hallott, ezek szerint azt a III.r. felperesnek is hallania kellett.

Ennek a különbségnek azonban a bíróság nem tulajdonított döntő jelentőséget, mivel a III.r. felperes vonatkozásában annak volt jelentősége, hogy utóbb érkezett a helyszínre, legalább a második felszólítás után, és annak, hogy az oszlatási felhívás ellenére átengedték. A III.r. felperes vonatkozásában azonban ekként - védekezésére is tekintettel - irreleváns volt pl., hogy milyen útirányt jelöltek meg a felszólításban.

A IV.r. felperes vonatkozásában a szabálysértési bíróság már a határozat elleni kifogásnak helyt adott, elsősorban az ombudsmani jelentésre hivatkozva adott annak helyt, kiemelve, hogy egyes helyeken a felszólítás érthetetlen volt, illetve a Szentendrei út megjelölés nem volt megfelelő.

Ugyanakkor a IV.r. felperes meghallgatása során akként nyilatkozott, hogy Újpesten lakott, tudja merre van a Szentendrei út, a Clark Ádám térre beérve hallott felszólításokat, amelyek valószínűleg arra irányultak, hogy el kell hagyni a helyszínt. Előadta azt is, hogy több tüntetésen is részt vett, a bíróság álláspontja szerint a felvételeken (2/A, 8/F) látottak alapján nem lehetett kérdés számára sem, hogy a rendőrség felszólítása arra irányult, hogy a helyszínt elhagyja.

A II.r. felperes tárgyaláson tett előadásában hivatkozott arra is, hogy a Szentendrei út helyett a rendőrségnek a környező utcákat kellett volna megjelölnie, három felszólítás után kell csak elmennie. Jelen bíróság álláspontja azonban az, hogy a rendőrségi felhívásnak az állampolgár elsősorban eleget tenni köteles, és nem mérlegelni, hogy mennyire volt a kívánt cél elérésére alkalmas, illetve jogszerű - a nyilvánvaló jogszerűtlenség esetét leszámítva, ami azonban a jogtechnikai kísérlet, és annak tényállásban rögzített megvalósítása kapcsán fel sem merülhetett. A II.r. felperesnek ahhoz, hogy a felszólításnak eleget tegyen, nem azt kell mérlegelnie, hogy a rendőrségi felhívás mennyiben jelöli meg pontosan az irányt, hanem azt, hogy hogyan tudja teljesíteni. Ha a rendőrségi iránymegjelölés esetleg pontatlan, az arra jogosítja fel, hogy kérdezzen az iránnyal kapcsolatban, és emiatt tovább maradjon a helyszínen, de arra nem, hogy azért mert nem a környező utcák valamelyikét jelölték meg (amit adott esetben a helyismerettel nem rendelkezők, pl. vidékiek végképp nem ismernek), a felszólítást figyelmen kívül hagyja.

Az útirány kapcsán megjegyzi a bíróság, hogy aki tudja merre van a Szentendrei út, azok számára a Clark Ádám térről a távozás iránya egyértelmű (pl. II., III., IV.r. felperes), hiszen a budai észak Dunapart irányban elsősorban a Fő utca felé lehet menni), aki pedig nem tudja, az nem biztos, hogy tudja, hogy a Fő utca melyik irány lenne, ha akkor jár a téren először.

A bíróság a felperesek egyes cselekvősegeit nem ombudsmani, illetve más határozatokban foglalt általánosságban megfogalmazott kifogások konkrét esetekre vonatkoztatott alkalmazásával állapította meg, mivel ezeket az általánosságokat a felvételek, valamint a felperesi nyilatkozatok csak részben támasztották alá, továbbá ezzel a bíróság álláspontja szerint ugyanabba a hibába eshetne, mint az „automatizmusról árulkodó” rendőri jelentések. Hanem azt, hogy az egyes felpereseknek volt -e lehetőségük a felszólításnak eleget tenni vagy sem, az általuk - a távozási szándék, irány - körében előadottak, és a védekezésüket tükröző írásban rögzített nyilatkozatok, valamint a felvételek alapján mérlegelte a fentieket is figyelembe véve.

Mindezek alapján a bíróság a II., IV.r. felperesek vonatkozásában nem fogadta el, hogy - ha a rendőrségi felhívásoknak eleget kívántak volna tenni - arra ne lett volna módjuk, az oszlatással szemben engedetlenséget ne tanúsítottak volna.

A II.r. felperes nyilatkozataiból az volt megállapítható, hogy a szervező iránymutatásait követte, és a hangosbemondón keresztüli felhívásokat figyelmen kívül hagyta egészen addig, amíg a szervező is úgy döntött - a jogi képviselővel való telefonos konzultáció alapján - hogy a helyszínt elhagyják. A felszólításnak akár az általa tervezett Lánchíd felé elmenve, rögtön eleget tehetett volna, ha akar.

A IV.r. felperes nyilatkozataiból pedig az volt megállapítható, bár a szabálysértési eljárásban az iránymegjelölést kifogásolta, tudta, hogy merre van a Szentendrei út, így ez a távozásban nem akadályozhatta.

Az I.r. felperes a tervezett távozási irányok kapcsán a fentiekben kifejtettek alapján komoly ellentmondásokba keveredett, a bíróság azonban figyelemmel arra, hogy az I.r. felperes nem budapesti, és a pesti helyszínek kapcsán is bizonytalanságot mutatott a tárgyaláson tett előadásai során, az ő vonatkozásában nem találta kétséget kizáróan bizonyítottnak, hogy elegendő ideje lett volna a helyszínt elhagyni akkor is, ha rögtön el akart menni, mint ahogy azt sem találta bizonyítottnak, hogy nem volt elegendő ideje. Az I.r. felperes vonatkozásában helyismereti hiányosságai miatt - vallomása ellentmondásossága ellenére is - nem kizárt az, hogy a felszólításnak útkeresés miatt nem tudott időben eleget tenni.

A III.r. felperes vonatkozásában pedig a bíróság miután tényként megállapította, hogy utóbb csatlakozott a tömeghez, és a rendőrök átengedték, holott a helyszínt elhagyására hívták fel az ott tartózkodó tömeget, szintén nem találta kétséget kizáróan bizonyítottnak, hogy lett volna lehetősége a felhívásoknak - az oszlatósorfal megindulása előtt - eleget tenni.

A III.r. felperes következetesen nyilatkozott, és tanúval alátámasztotta, hogy a rendőrsorfalon utóbb beengedték, és a III.r. felperes előadását közvetve a felvételek is alátámasztották, ahol látszódt, hogy a rendőrök a sorfalon átengednek embereket. A felvételekről megállapítható volt az is, hogy a második felszólítás hangzott csak el akkor, amikor a hídról leért a tömeg. Az, hogy hol volt a III. felperes a harmadik felszólításkor, éppen hogyan tájékozódott a helyzet felől, nem volt megállapítható.

A bíróság így a felvételek alapján megállapítható körülmények alapján azt állapította meg, hogy a felperesek - III.r. felperes kivételével - tisztában voltak azzal, hogy a rendőrség a tömeget már a helyszínt elhagyására felhívta és feloszlatta.

Ugyanakkor a bíróság a felvételek alapján azt is megállapította, hogy bár a felszólítások kétségtelenül elhangzanak - szemben a .. K ítéletben foglaltakkal, miszerint a felszólításokkal egyidejűleg minden irányt lezártak - a rendőrség a területet fokozatosan zárta le, illetve nem zárta le teljesen, jól látható, hogy az egy ideig az Alagút felé, de még vissza a Lánchíd felé is elhagyható: gyalogosan, illetve biciklivel is átmegy valaki, látható ugyanakkor az is, hogy van akit nem engednek át (2/A felvétel 20:14, 15). A felvételekből az is kiderül, hogy egy ideig az autós forgalmat is engedik, valamint a várakozó tömeg összekeveredett a téren tartózkodókkal.

Az is látható, hogy a gyalogosok is egy ideig át tudnak haladni a téren, és sok a bámészkodó is.

Az, hogy fokozatos a zárás alátámasztja az is, hogy a III.r. felperest utólag beengedték a térre. Az A/2 felvételen is (20:14) látható, amint a Lánchíd utca irányába balra elindul egy rendőrségi osztag futva.

Az is látható a felvételeken, hogy a járdaszigeten a szervezőt körbe veszik a rendőrök, és valaki beszél vele.

Megállapítható továbbá a felvételek alapján az is, hogy egy csoport a szervező körül nyilvánvalóan nem kíván eleget tenni a rendőrségi felhívásnak, úgyszintén többen állnak és várakoznak a tér

különböző részein (pl. a korlátnál), miközben az oszlatásra irányuló rendőrségi szándék a forgalom elterelésből, a rendőri sorfalak felállításából nyilvánvaló.

A jelen bíróság álláspontja a felvételek alapján az, hogy a tömeg felosztatása nem volt jogszerűtlen, az Etv. 14.§ (2) bekezdés szerinti, Rtv. 59 § (2) bekezdése szerinti felszólítások elhangzottak, és az addigi demonstrációkon részt vevő tömeg számára egyértelmű volt, hogy a helyszínt el kell hagyniuk, a helyszínen maradásuk megvalósíthatja a Kr. 40/A§ szerinti szabálysértést, mivel nem nyilvánvaló az oszlatás jogellenessége az előzményekre is tekintettel (jogtechnikai kísérlet, Roosevelttéri, hídon történő közlekedést akadályozó vonulás).

A bíróság álláspontja az, hogy az egyáltalán nem nyert bizonyítást, hogy az előállítás azért lett volna jogszerűtlen, mert a felperesek kétséget kizáróan nem követték volna el a Kr. 40/A§ -ban szabálysértést, nem állt volna fenn a szabálysértés gyanúja, az alperesek ezért kirívó jogalkalmazási tévedésben lettek volna a szabálysértési eljárás megindításával.

A bizonyítatlanság a szabálysértési eljárásban az eljárás alá vont javára veendő figyelembe. A polgári perben azonban, ha az intézkedést azért tartja jogszerűtlennek az eljárás alá vont, mert nyilvánvalóan szabálysértés elkövetése, illetve annak gyanúja nélkül vonták eljárás alá, ezt a magatartást, mint jogszerűtlen magatartást a polgári perben már a személyiségi jogszerűtlen magatartást állító félnek kell bizonyítania a bíróság álláspontja szerint (Ellenkező esetben minden olyan személy esetében, akivel szemben később nem állapítottak meg bármely okból - akár bizonyítatlanság hiányában - szabálysértést, vagy bűncselekményt az elfogás és előállítás visszamenőleg jogellenessé válna, holott a hatóság nem tanúsított adott esetben jogellenes magatartást, mivel a gyanú fennállt.)

A felperesi hivatkozással szemben olyan bírósági gyakorlat nincs, amely szerint feltétlenül jogellenessé minősül a fogvatartás, ha a fogvatartott felelősségét nem állapítják meg. Ezt támasztja alá az is, hogy a fogvatartott felmentése esetén is az állam a Be. 580§ alapján „kártalanítást”, és nem jogellenes magatartás miatti kártérítést fizet, a kártalanításnál a felróhatóság hiánya nem kimentési ok.

A személyiségi jogszerűtlen abból az okból, hogy a felperesek magatartása szabálysértés gyanújára sem adott alapot, a jelen per felpereseivel szemben nem lehetett a bíróság álláspontja szerint megállapítani. A felperesek nem véletlenül oda keveredő, báméskodó járókelők, sajtósok, külföldi turisták voltak, hanem a tömegvonulás korábbi résztvevői, II, IV.r. felperesek a „jogtechnikai kísérlet” Clark Ádám téren való folytatásának részesei.

A bíróság fentiek alapján elfogadta azt, hogy a felperesek vonatkozásában a szabálysértés gyanúja fennállt.

A bíróság szerint arra helyesen hivatkoztak az alperesek, hogy a szabálysértési hatóság határozata a bíróságot nem köti, így az ott megállapított tényállás sem, a szabálysértés elkövetésének kérdése azonban az intézkedés jogszerűségének megítélése szempontjából nem volt ügyszó, ugyanis a sérelmezett rendőri intézkedés esetleges szabálysértés elkövetése esetén is lehet jogszerűtlen az alább kifejtettekre is figyelemmel.

A 2/A alatti felvételeken látható az is ugyanakkor, hogy amikor az oszlató sorfal megindul, a tömeg is elindul, azaz a tömeg - ekkor már - szemmel láthatóan eleget tesz a felhívásnak.

A bíróság a felvételek alapján és a .. K. ítélet alapján is megállapította azt is, hogy egy rendőrségi osztag előre szalad és zár a tömeg előtt.

A felosztatott tömeg ilyen körbezárása - még akkor is, ha már esetleg a jogszerű intézkedésnek való engedetlenség szabálysértés egyes tagjaival szemben már megállapítható lenne - az Rtv. 59 § (3) bekezdésébe ütközik, így nem jogszerű.

A bíróság álláspontja szerint a jogszerűtlenül körbezárt, és így akadályozott tömegből kiemelt felperesek Rtv. 33.§ f) pontjára, szabálysértés folytatására történt hivatkozással történő előállítás sem felel meg ezért a jogszabály rendelkezéseinek, ezért az elfogás, és az előállítás jogsértő.

Hasonlóan ahhoz, hogy a bíróság fentebb kifejtett álláspontja szerint a szervező sem hivatkozhatott arra, hogy a demonstráció jogszerűen volt bejelentve, ezért az oszlatás jogellenes, illetve az „oda igyekvőket” oszlatta a rendőrség, a rendőrség sem hivatkozhatott arra, hogy a „szabálysértést folytatták a felperesek”, miközben látható (8/F felvétel), hogy - részben a szervező felhívására, részben a rendőrségi kötelék nyomására - de az emberek, és közöttük az addigra már a Kr. 40/A § szerinti szabálysértést is esetleg megvalósító tömegben lévő egyének is felhagytak a szabálysértéssel, elindultak a Fő utca irányába. Ennek a megindult tömegnek a részei voltak nem vitatottan a felperesek is, akik ekként ekkor már el akarták hagyni a helyszínt, ugyanakkor a rendőrök zárása miatt nem tudtak elmenni a helyszínről, ekként „folytathatták” csak legfeljebb a szabálysértést.

A bíróság álláspontja az, hogy a szabálysértés folytatása címen az Rtv 33.§ f) alapján azt lehet előállítani, akit a rendőrség a szabálysértés abbahagyására felszólít és ennek ellenére folytatja a szabálysértést.

A hangosbemondón keresztül három felszólítás ezt a követelményt a fentebb kifejtett perbeli körülmények között a bíróság álláspontja szerint nem elégítette ki, mivel a gyűrűbe való körbezárás előtt már felhagytak az emberek az esetleges szabálysértéssel, hiszen elindultak a megadott irányba. Amikor elkezdtek a rendőrök kiemelni és elfogni őket a körbezárt gyűrűből, már nem folytathattak a szabálysértést.

A bíróság osztotta azt a panasztestületi álláspontot is, hogy a rendőri intézkedés nem volt arányos. A bíróság álláspontja szerint az Rtv. 15.§-nak, Szolgálati Szabályzat 57§, 74. § (5) bekezdésének nem felelt meg.

A bíróság álláspontja az, hogy a békés, láthatóan a szervezőt követő, passzív ellenállást tanúsító, a járókelőkkel részben elkeveredett tömeggel szemben a felvételen rögzített körülményekre figyelemmel, ahelyett, hogy a rendőrség a tömeget - mint korábban többször tette - „mozgósorfallal” kiszorítaná, vagy pl. ha nem oszlanak, először egyes személyek (különösen pl. a szervező) igazoltatásával, felszólításával, szükség szerint előállításával oszlatna, a csapaterőt arra használta a Szolgálati Szabályzat 74§ (5) bekezdés a) pontjában írt testi kényszer alkalmazása helyett, hogy jogszerűtlen és indokolatlan módon körbe zárja a tömeget, és tömeges előállításba kezdjen „szabálysértés folytatására hivatkozva”.

A bíróság ezért megállapította, hogy a rendőri intézkedéssel megsértették a Ptk. 76.§ alapján a felperesek személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jogait - függetlenül attól, hogy bizonyította-e, hogy a 40/A §-ban írt szabálysértést megalapozó tényállást a felperesek megvalósították e vagy sem.

Jelen per tárgya ugyanis a kényszerintézkedés jogszerűsége, és nem a szabálysértési felelősség megállapítása volt.

A bíróság a fogvatartás időtartamának kezdetét a felvételek alapján állapította meg, ezek kapcsán a bíróság utal arra, hogy a fogvatartást a körbezárástól számította a rendőrség túlnyomórészt, ez pedig 20 óra 22 perckor történt a felvételek tanúsága, és több becsatolt bírósági határozat szerint is.

Az előállítás jogellenessége folytán az ahhoz tartozó kényszerintézkedések is, így a bilincselés, fogvatartás is jogellenesek, a bíróság így ezt is megállapította.

A bilincselés kapcsán azonban a bíróság osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy tömeges szabálysértés miatti tömeges előállítás, illetve szállítás indokoltta teheti, ezért önmagában a bilincselés nem lenne jogsértő.

A bíróság a jogellenességet kizáró alperesi hivatkozásokat a fentebb kifejtett álláspontjánál fogva nem tudta elfogadni.

A II.r. alperes a csapaterő alkalmazásakor az egyéni felelősséget valóban nem vizsgálhatja, azonban ebben az esetben a felvételek alapján láthatóan a csapaterő alkalmazása a mozgó sorfalban nyilvánult csak meg, az igazoltatás, előállítás pedig már a mozgásában akadályozott, körbezárt tömeggel szemben, anélkül, hogy az Rtv. 33§ f) pontjában írt „szabálysértés folytatása” mint feltétel fennállt volna, illetve az arányosság Rtv. 15. §-ban írt követelményének megfelelően egyes személyek igazoltatása, előállítása megelőzte volna.

A bíróság a tényállásában foglaltakat a már hivatkozott 2/A, 8/F felvételek, és iratok alapján meg tudta állapítani, további felvétel megtekintését a bíróság nem tartotta szükségesnek, és a felek sem kérték a tárgyalás berekesztése előtt. A felperesek által az utolsó tárgyaláson csatolt iratok a hivatkozott felvételeken látottakat részben alátámasztják, azok cáfolására pedig nem alkalmasak, a felperesi képviselő helyesen hivatkozott arra, hogy igazából ezek az iratok újdonságot nem tartalmaztak az addigi bizonyítékokhoz képest, ezért azokra határidő adása szükségtelen volt, és azokat a bíróságnak sem kellett külön értékelnie. A bíróság ezek kapcsán is utal azonban arra, hogy a felvételeken látottakkal ellentétes körülményeket nem állapított meg, politikai tartalmú nyilatkozatokról pedig nem foglal állást.

Jogkövetkezmények

A bíróság a fentiek alapján a Ptk. 84§ a) pontja alapján a jogsértést megállapította a személyhez fűződő jogok közül a személyes szabadság megsértése tekintetében mindkét alperes vonatkozásában.

A megállapítás objektív következmény - független a felróhatóságtól.

Az emberi méltóság megsértését azonban II.r. alperes vonatkozásában nem állapította meg, a fogvatartás önmagában a bíróság álláspontja szerint emberi méltóságot nem sért, ahhoz a bíróság álláspontja szerint többlet tényállási elem lett volna szükséges, ilyen pedig a kereset tárgyává nem lett téve.

A bíróság a Ptk. 84§ c) pont szerint az alpereseket elégtételadásra is kötelezte. Tekintettel arra, hogy a jogsértés nem az interneten történt, az interneten való elégtételadást szükségtelennek találta, és az alpereseket arra kötelezte, hogy magánlevélben kérjenek elnézést a megállapított jogsértésért.

Nem vagyoni kár

A bíróság a Ptk. 84§ e), Ptk. 339.§, 349§ alapján határozott a kártérítési igényről.

A bíróság előjáróban rámutat arra, hogy az előállítással kapcsolatos fogvatartás nem esik a Be 580, 581. §-ban írt kártalanítási kötelezettség alá, ekként kártérítés csak akkor és azzal a szervvel szemben állapítható meg, amely a károkozó magatartást a Ptk. 339§ alapján megvalósította, és nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

Önmagában a szabálysértési felelősség megállapítása nélküli fogvatartás kártérítést nem alapoz meg.

A bíróság álláspontja az, hogy a felpereseket kiemelő és előállítást megkezdő II.r. alperes nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, mivel az intézkedés nem felelt meg az arányosság követelményének, az Rtv. 33. § f) bekezdésében, valamint az IRM r. hivatkozott §-ban írt rendelkezésének sem.

A személyes szabadság kiemelt alapjog, amelynek törvénytelen korlátozásánál a bíróság álláspontja az, hogy a szabadság elvonással járó kisebb jogalkalmazási tévedés is kártérítést alapozhat meg. A bíróság szerint a rendőrség többszörös, és a tömeg helyszín elhagyásában történt korlátozásának tilalmára tekintettel nem jelentéktelen jogalkalmazási tévedése eléri azt a szintet, amely a kártérítési igényt alaposná teszi a Ptk. 349.§ alapján. A panasz az elfogással előállítással szemben a jogsérelem elhárítására nem alkalmas jogorvoslat, nincs halasztó hatálya sem, ezért nincs jelentősége annak, hogy a felperesek nem éltek panasszal.

Az I.r. alperessel szemben ezzel ellentétben a kártérítési igényt nem találta alaposnak. A bíróság álláspontja ugyanis az, hogy a rendőri jelentések alapján az I.r. alperes nem volt abban a helyzetben, hogy a felpereseket azonnal elbocsássa, és ez nem volt tőle elvárható sem az adott helyzetben. Ha ugyanis a felperesek - az ott írtak szerint valóban folytatták a szabálysértést - az így előállítottak azonnali elbocsátása az Rtv 33 § f) pontban írt előállítás céljával lenne ellentétes (szabadon bocsátása után azonnal újra folytathatná a szabálysértést).

Az I.r. alperesnél a fogvatartás ideje nem haladta meg az Rtv-ben előírt 8 órát, a bíróság az I.r. alperes terhére pusztán a fogvatartás tényében felróhatóságot nem tudott megállapítani.

A bíróság így az I.r. alperes vonatkozásában a kártérítési keresetet elutasította.

A jogsértést a bíróság nem találta kirívónak azonban jelentéktelennek sem.

A bíróság értékelte azt, hogy gyülekezési joggal összefüggésben történt a jogsértés, ugyanakkor azt is, hogy a II., IV.r. felperesek olyan gyülekezésben vettek részt, ami a jelen bíróság álláspontja szerint gyülekezési törvénybe ütközött, mások szabad mozgását (közlekedését) elfogadható ok nélkül (nem spontán tüntetést megalapozó körülmény, hanem a rendőrséget tesztelő jogtechnikai kísérlet miatt), aránytalanul korlátozta.

Figyelembe vette azt is továbbá, hogy nem történt őrizet elrendelése, valamint a II., IV.r. felperesek saját magatartásukkal (felosztatás ellenére, a rendőrségi felhívás ellenére a helyszínen maradtak a mozgó sorfal megindulása előtt) a sérelem bekövetkeztében jelentősen közrehatottak csökkentve a II.r. alperesnél a felróhatóság mértékét. A IV.r. felperesnél értékelte azt is, hogy nem ez volt az első alkalom, hogy elfogták.

A bíróság elfogadta köztudomású tényként azt, hogy a fogvatartással együtt járó, a börtönhöz hasonló viszonyok a felpereseket megviselték, figyelembe vette továbbá a fogvatartás idejét is.

Ezt meghaladóan a felperesek nem vagyoni kárt az alábbiak szerint bizonyítottak.

A bíróság elfogadta az I.r. felperes vonatkozásában, hogy kialvatlan volt, az eseményt követően feszültebb lett a kapcsolata a párjával, ezt **2 tanú** tanúvallomása is alátámasztotta, a tanú vallomása nem volt kételyt ébresztő. A bíróság azt is értékelte, hogy az I.r. felperes kapcsolata a tanú nyilatkozata szerint helyre jött.

A II.r. felperes vonatkozásában a bíróság elfogadta, hogy nem tudott másnap dolgozni menni, kialvatlan volt. A II.r. felperes demokráciába vetett hitének megrendülését, mivel a II.r. felperes is a rendőrséget „tesztelte”, a bíróság nem tudta elfogadni.

A III.r. felperes vonatkozásában a bíróság elfogadta a lakóhelyére is figyelemmel, hogy nem tudott otthon aludni, kialvatlan volt, ez a másnapi munkavégzésben zavarta. Az, hogy ellene azonnal lefolytatták az eljárást éjszaka, önállóan nem vagyoni kárként nem értékelhető, mivel a meghallgatására mindenképp sort kellett keríteni, az, hogy ez előbb történt (és még egy meghallgatásra nem kellett elmennie), hátránynak nem tekinthető.

A IV.r. felperes vonatkozásában a kialvatlanságon túl, mivel ezt a hozzátartozó tanúk (3 tanú és házastársa) vallomásai is alátámasztották, és az alperesek az előállítás és a felperes panaszai közötti okozati összefüggést nem vitatták (vitatás esetén a panaszok ténye, és az okozati összefüggés is orvosszaértői kérdés lehetett volna), elfogadta a bíróság és tényként megállapította, hogy a fogvatartást követően az átélt élmények miatt IV.r. felperes zárkózottabb, visszahúzódozóbb lett, és üldözésével kapcsolatban tévképzetek alakultak ki benne. A bíróság a tanúvallomások kapcsán utal arra, hogy bár kétségtelen, hogy a tanúk nem tudtak arról, hogy a IV.r. felperesnek korábban is volt egy elfogása, ez a IV.r. felperes zárkózottságára is visszavezethető, és az észlelt jelenségek kapcsán a vallomásuk hitelét nem kérdőjelezte meg.

Ezt meghaladóan a felperesek nem vagyoni hátrányt, kárt nem bizonyítottak.

Mindezekre tekintettel, figyelemmel a kialakult joggyakorlatra, a megállapítható nem vagyoni károkra, a II., IV.r. felpereseknél a közrehatást értékelve, a IV.r. felperesnél a megállapított pszichés jellegű panaszok, illetve állapotváltozást, mint többletelemet értékelve, a Pp. 206§ alapján mérlegelve az I.r. felperes javára 400.000, a II.r. felperes javára 250.000, a III.r. felperes javára 400.000, a IV.r. felperes javára 350.000 forint nem vagyoni kártérítést ítelt meg a bíróság, és a II.r. alperest ezen összegek és azok után a Ptk. 301§ (1) szerinti késedelmi kamatok megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A bíróság a perköltségről a Pp. 81§ alapján határozott.

A felperesek a II.r. alperessel szemben túlnyomórészt pernyertesek lettek, az összecszerûség mérlegelésen alapult, I.r. alperessel szemben túlnyomórészt pervesztesek.

A bíróság a II.r. alperes vonatkozásában ezért a felperesek ügyvédi munkadíját a 32/2003 IM rendelet alapján a megállapodásra figyelemmel azonban a pertárgyérték, a felperesek vonatkozásában a keresetben előadottak szerint lényegében azonos tényállásra, beadványok számára mérlegeléssel összesen 200.000 forintban (felperesenként fejenként 50.000 forintban) állapította meg áfával számítottan, ennek megfizetésére kötelezte a II.r. alperest, valamint I.r. felperes vonatkozásában ezen túl a tanúdíjat is perköltségként meg kellett a II.r. alperesnek fizetnie.

Az I.r. alperes részére pedig a bíróság felperesenként 12.000 forint jogtanácsosi díjat állapított meg a 32/2003 IM rendelet alapján mérlegeléssel figyelemmel részbeni pervesztességére.

Az illetékről a 6/1986 IM rendelet alapján rendelkezett a bíróság.

Budapest, 2011. január 27.

dr. Istenes Attila sk.
bíró

A kiadmány hitelül: